



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอรูปแบบการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อการศึกษา โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สสำรวจสภาพ ปัญหา และความต้องการ การใช้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อการศึกษา จากครู-อาจารย์ ในระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ที่เคยพานักเรียน-นักศึกษา เข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจากทุกแห่งทั่วประเทศในปีการศึกษา 2541 โดยใช้แบบสำรวจเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ขั้นตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อการศึกษา จากนักวิชาการของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ขั้นตอนที่ 3 นำเสนอรูปแบบการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อการศึกษา จากผู้บริหารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จำนวน 4 ท่าน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะไม่นำเสนอตามวิธีดำเนินการวิจัย แต่จะนำเสนอโดยแบ่งเป็นส่วนๆ ทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสำรวจและผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 1 โดยจะแสดงเปรียบเทียบทั้งสองฝ่ายในตารางเดียวกัน ส่วนผู้บริหารที่ให้สัมภาษณ์จะแสดงเพียงชื่อและตำแหน่ง (ดูในภาคผนวก ง)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการเตรียมการก่อนไปชม

ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 2 - 8 โดยมีหลักเกณฑ์การนำเสนอข้อมูล ดังนี้

1. ถ้าข้อมูลไม่เหมือนกัน จะนำเสนอข้อมูลของครู-อาจารย์ก่อน แล้วตามด้วยข้อมูลของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
2. ถ้าข้อมูลเหมือนกันจะนำเสนอในตารางเดียวกัน
3. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จะนำเสนอท้ายสุดของส่วนนี้

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการเข้าชม

มีหลักเกณฑ์การนำเสนอข้อมูล ดังนี้

1. ถ้าข้อมูลไม่เหมือนกัน จะนำเสนอข้อมูลของครู-อาจารย์ก่อน แล้วตามด้วยข้อมูลของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
 1. ถ้าข้อมูลเหมือนกันจะนำเสนอในตารางเดียวกัน
 2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จะนำเสนอท้ายสุดของแต่ละส่วนย่อย
 3. แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 10 ส่วนย่อย ดังนี้
 - 4.1 ส่วนย่อยที่ 1 ด้านขั้นตอนการเข้าชม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 9 - 10
 - 4.2 ส่วนย่อยที่ 2 ด้านเจ้าหน้าที่นำชม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 11 - 18
 - 4.3 ส่วนย่อยที่ 3 ด้านการจัดนิทรรศการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 19
 - 4.4 ส่วนย่อยที่ 4 ด้านสื่อภาพและเสียง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 20 - 23
 - 4.5 ส่วนย่อยที่ 5 ด้านเทคโนโลยีและวิธีการนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 24 - 25
 - 4.6 ส่วนย่อยที่ 6 ด้านการจัดกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตารางที่ 26 - 27
 - 4.7 ส่วนย่อยที่ 7 ด้านเอกสารแจก ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตารางที่ 28
 - 4.8 ส่วนย่อยที่ 8 ด้านหนังสือนำชม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตารางที่ 29 - 30
 - 4.9 ส่วนย่อยที่ 9 ด้านส่งเสริมการศึกษาและการบริการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 31 - 32
 - 4.10 ส่วนย่อยที่ 10 ด้านปัญหาในการเข้าชม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตารางที่ 33

ส่วนที่ 4 ข้อมูลภายหลังการเข้าชม

แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 5 ส่วนย่อย ดังนี้

ส่วนย่อยที่ 1 สภาพการณ์ทั่วไปภายหลังจากกลับจากการเข้าชม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 34 -35 ตามด้วยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ส่วนย่อยที่ 2 ความต้องการทั่วไปภายหลังจากกลับจากการเข้าชม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 36 ตามด้วยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ส่วนย่อยที่ 3 ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด จากแบบสอบถามนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ด้านพุทธิพิสัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 37 -41

ส่วนย่อยที่ 4 ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด จากแบบสอบถามนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ด้านจิตพิสัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 42 - 43

ส่วนย่อยที่ 5 ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด จากแบบสอบถามนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ด้านทักษะพิสัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 44 - 50

ส่วนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสำรวจและแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของครู-อาจารย์ และนักวิชาการของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ตอบแบบสำรวจและแบบสอบถาม

สถานภาพ	ครู-อาจารย์	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
	% / n	% / n
1. เพศ		
หญิง	56.58 / 129	60.47 / 26
ชาย	43.42 / 99	39.53 / 17
2. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0 / 0	2.33 / 1
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	92.98 / 212	72.09 / 31
ปริญญาโท หรือเทียบเท่า	7.02 / 16	23.26 / 10
ปริญญาเอก	0 / 0	2.33 / 1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพ	ครู-อาจารย์ % / n	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ % / n
3. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน		
10 ปีและต่ำกว่า	20.61 / 47	41.86 / 18
11 - 20 ปี	22.81 / 52	37.21 / 16
21 - 30 ปี	31.58 / 72	18.60 / 8
31 ปีขึ้นไป	25.00 / 57	2.33 / 1
4. ระดับชั้นที่สอนในปัจจุบัน (เฉพาะครู-อาจารย์)		
ประถมศึกษา	15.79 / 36	-
มัธยมศึกษา	78.07 / 178	-
อุดมศึกษา	6.14 / 14	-
5. สาขาที่สอนในปัจจุบัน (เฉพาะครู-อาจารย์)		
มนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์	78.51 / 179	-
วิทยาศาสตร์/ธรรมชาติวิทยา	16.67 / 38	-
อื่นๆ	4.82 / 11	-
6. คณะที่สำเร็จการศึกษา (เฉพาะนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ)		
โบราณคดี	-	55.81 / 24
ครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์	-	23.26 / 10
ศิลปศาสตร์	-	6.98 / 3
มนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์	-	6.98 / 3
อื่นๆ	-	6.98 / 3
6. มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาหรือไม่ (เฉพาะนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ)		
ใช่	-	58.14 / 25
ไม่ใช่	-	37.21 / 16
ไม่ตอบ	-	4.65 / 2

จากตารางที่ 1 พบว่าครู-อาจารย์มีเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.58 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.98 ปฏิบัติการสอนตั้งแต่ 21 -

30 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.58 สอนในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.07 และสาขาที่สอนมากที่สุดคือมนุษย ศาสตร์/สังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 78.51

ส่วนนักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติมีเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.47 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.09 ปฏิบัติงานที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ 10 ปีและต่ำกว่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.86 สำเร็จการศึกษาในคณะโบราณคดีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.81 และมีหน้าที่ในการจัดการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 58.14

ส่วนที่ 2 การเตรียมการก่อนการไปชม

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละการกำหนดหลักสูตรการไปชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ตามความเห็นของครู-อาจารย์และนักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

การกำหนดหลักสูตร	ครู-อาจารย์ % / n	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ % / n
1. กำหนดเป็นการไปทัศนศึกษาทั่วไป		
ไม่ได้เจาะจงหรือเน้นวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ (หลักสูตรระยะสั้น)	57.02 / 130	2.33 / 1
2. กำหนดเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในหมวดวิชา หรือรายวิชาที่สถานศึกษาเปิดสอน	42.98 / 98	25.58 / 11
3. ทั้งข้อ 1 และข้อ 2 ตามความเหมาะสม	-	72.09 / 31

จากตารางที่ 2 พบว่าครู-อาจารย์กำหนดหลักสูตรการไปชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เป็นการไปทัศนศึกษาทั่วไปโดยไม่ได้เจาะจงหรือเน้นวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ (หลักสูตรระยะสั้น) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.02 และกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในหมวดวิชา หรือรายวิชาที่สถานศึกษาเปิดสอน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 42.98

ส่วนนักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เห็นว่าควรที่จะกำหนดทั้งสองแบบ (ทั้งข้อ 1 และ ข้อ 2) รวมกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.09 รองลงมาคือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในหมวดวิชา หรือรายวิชาที่สถานศึกษาเปิดสอน คิดเป็นร้อยละ 25.58 และกำหนดเป็นการไปทัศนศึกษาทั่วไปโดยไม่ได้เจาะจงหรือเน้นวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.33

ตารางที่ 3 ลำดับ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
การเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ของครู-อาจารย์และนักวิชาการของพิพิธภัณฑ์-
สถานแห่งชาติ

จุดประสงค์การเข้าชม	ครูอาจารย์ $\bar{X} / S.D.$	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ $\bar{X} / S.D.$
1. เพื่อให้นักเรียน-นักศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจของวัตถุและเรื่องราวที่จัดแสดง (ด้านพุทธิพิสัย)	2.28 / 0.77	2.60 / 0.49
2. เพื่อให้นักเรียน-นักศึกษาได้เห็นคุณค่า ความงาม ความประทับใจของวัตถุที่จัดแสดง (ด้านจิตพิสัย)	2.09 / 0.78	1.88 / 0.70
3. เพื่อให้นักเรียน-นักศึกษา ได้มีทักษะการใช้ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ในการศึกษา (ด้านทักษะพิสัย)	1.68 / 0.89	1.67 / 0.92

จากตารางที่ 3 พบว่าครู-อาจารย์กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมการเข้าชม เพื่อให้นักเรียน-นักศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจ ของวัตถุและเรื่องราวที่จัดแสดง (ด้านพุทธิพิสัย) เป็นลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 2.28 ลำดับที่ 2 คือเพื่อให้นักเรียน-นักศึกษาได้เห็นคุณค่า ความงาม ความประทับใจ ของวัตถุที่จัดแสดง (ด้านจิตพิสัย) มีค่าเฉลี่ย 2.09 ลำดับที่ 3 คือ เพื่อให้นักเรียน-นักศึกษา ได้มีทักษะการใช้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติในการศึกษา (ด้านทักษะพิสัย) มีค่าเฉลี่ย 1.68

ส่วนนักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เห็นว่าควรกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมการเข้าชม เพื่อให้นักเรียน-นักศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจ ของวัตถุและเรื่องราวที่จัดแสดง (ด้านพุทธิพิสัย) เป็นลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 2.60 ลำดับที่ 2 คือ เพื่อให้นักเรียน-นักศึกษาได้เห็นคุณค่า ความงาม ความประทับใจ ของวัตถุที่จัดแสดง (ด้านจิตพิสัย) มีค่าเฉลี่ย 1.88 ลำดับที่ 3 คือ เพื่อให้นักเรียน-นักศึกษา ได้มีทักษะการใช้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (ด้านทักษะพิสัย) มีค่าเฉลี่ย 1.67

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละสภาพการเตรียมการของครู-อาจารย์ และความเห็นของ
นักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

สภาพ	ครู-อาจารย์		พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	
		% / n		% / n
1. การไปสำรวจพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติด้วยตนเอง ก่อนที่จะวางแผนหลักสูตร				
ไป		64.47 / 147	ควรไป	100 / 43
ไม่ได้ไป		35.53 / 81	ไม่ควร	0 / 0
2. การแจ้งหลักสูตรและจุดประสงค์การศึกษาให้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ทราบ				
แจ้ง		75.44 / 172	ควรแจ้ง	100 / 43
ไม่ได้แจ้ง		24.56 / 56	ไม่ควรแจ้ง	0 / 0
3. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติตอบรับการเข้าชม / พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติต้องตอบรับการเข้าชมทุกครั้ง				
ตอบรับ		75.00 / 171	ควรตอบ	88.37 / 38
ไม่ได้ตอบรับ		25.00 / 57	ไม่ควรตอบ	11.63 / 5
4. การให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ				
ให้		87.72 / 200	ควรให้	100 / 43
ไม่ได้ให้		12.28 / 28	ไม่ควรให้	0 / 0
5. การใช้สื่อ(ไม่นับหนังสือเรียน)ที่มีเนื้อหาของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (ครู) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติควรจัดหาสื่อไว้ให้ครู-อาจารย์ยืมไปใช้ประกอบการสอน(นักวิชาการฯ)				
ใช้		60.96 / 139	ควรจัด	83.72 / 36
ไม่ได้ใช้		39.04 / 89	ไม่ควรจัด	16.28 / 7

จากตารางที่ 4 พบว่าครู-อาจารย์ได้ไปสำรวจพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติด้วยตนเอง ก่อนที่จะวางแผนหลักสูตรการไปชม คิดเป็นร้อยละ 64.47 และไม่ได้ไปสำรวจ คิดเป็นร้อยละ 35.53 แจ้งหลักสูตรและจุดประสงค์การศึกษาให้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติทราบ ก่อนการไปชม คิดเป็นร้อยละ 75.44 และไม่ได้แจ้ง คิดเป็นร้อยละ 24.56 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ได้ตอบรับการเข้าชม ให้ครู-อาจารย์ทราบก่อนการไปชม คิดเป็นร้อยละ 75.00 และไม่ได้ตอบรับให้ทราบ คิดเป็นร้อยละ 25.00 ครู-อาจารย์ได้สอนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ก่อนพานักเรียน-นักศึกษาเข้ามาเข้าชม คิดเป็นร้อยละ 87.72 และไม่ได้ให้ความรู้พื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ 12.28 ครู-

อาจารย์ได้ใช้สื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ประกอบการสอน คิดเป็นร้อยละ 60.96 และไม่ได้ใช้สื่อ คิดเป็นร้อยละ 39.04

ส่วนนักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เห็นว่าครู-อาจารย์ควรมาชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ก่อนที่จะวางแผนหลักสูตรหรือพานักเรียน-นักศึกษา มาชม ควรแจ้งหลักสูตรและจุดประสงค์การศึกษาให้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติทราบก่อนมาชม และควรให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ก่อนพานักเรียน-นักศึกษา มาชมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือควรตอบรับการเข้าชมให้สถานศึกษาทราบทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 88.37 และจัดสื่อไว้ให้ครู-อาจารย์ยืมไปใช้ประกอบการสอน คิดเป็นร้อยละ 83.72

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละ ของครู-อาจารย์ที่มีปัญหาในการเตรียมการก่อนไปชม

ปัญหา	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
1. วิทยากรหรือครูที่จะทำการสอน เนื้อหาเรื่องราวของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	มีปัญหา	90	39.47
	ไม่มีปัญหา	138	60.53
2. สื่อที่ใช้ประกอบการสอน	มีปัญหา	114	50.00
	ไม่มีปัญหา	114	50.00
3. การวัดและประเมินผล	มีปัญหา	102	44.74
	ไม่มีปัญหา	126	55.26
4. การประสานงานระหว่างสถานศึกษากับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	มีปัญหา	95	41.67
	ไม่มีปัญหา	133	58.33

จากตารางที่ 5 พบว่าครู-อาจารย์มีปัญหาในการเตรียมการก่อนไปชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ในด้านสื่อที่ใช้ประกอบการสอนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาได้แก่ด้านการวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 44.74 ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือด้านวิทยากร หรือครูที่จะทำการสอนเนื้อหาเรื่องราวของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 39.47

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่แสดงความเห็นในการเตรียมการของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ก่อนที่ครู-อาจารย์ จะพานักเรียน-นักศึกษาเข้าชม

การเตรียมการ	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรจัดวิทยากรไปแนะนำที่ศึกษาก่อนเข้าชม	เห็นด้วย	17	39.53
	ไม่เห็นด้วย	25	58.14
	ไม่ตอบ	1	2.33
2. ควรมีเครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อครู-อาจารย์นำไปใช้	เห็นด้วย	25	58.14
	ไม่เห็นด้วย	17	39.53
	ไม่ตอบ	1	2.33
3. ควรมีเจ้าหน้าที่ประสานงานโดยตรงกับสถานศึกษา	เห็นด้วย	35	81.40
	ไม่เห็นด้วย	8	18.60

จากตารางที่ 6 พบว่านักวิชาการของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เห็นด้วยใน ด้านควรมีเจ้าหน้าที่ประสานงานโดยตรงกับสถานศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.40 ส่วนการเตรียมการที่ไม่เห็นด้วยมากที่สุด คือ การจัดวิทยากรไปแนะนำที่สถานศึกษาก่อนการเข้าชม และควรมีเครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อครูและอาจารย์นำไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 58.14

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการในจัดทำหลักสูตรการเข้าชมของครู-อาจารย์

ความต้องการการจัดทำหลักสูตร	X	S.D.
1. ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรแต่เพียงฝ่ายเดียว	2.65	1.30
2. ให้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จัดทำหลักสูตรแต่เพียงฝ่ายเดียว	2.65	1.38
3. ควรร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	4.25	1.02

จากตารางที่ 7 พบว่าครู-อาจารย์ต้องการการจัดทำหลักสูตรการเข้าชมว่า ควรร่วมมือกันทั้งสถานศึกษาและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.25 รองลงมาคือ ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรแต่เพียงฝ่ายเดียว และให้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จัดทำหลักสูตรแต่เพียงฝ่ายเดียว อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.65 เท่ากัน

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ที่แสดงความเห็นในการร่วมมือกับสถานศึกษาในการวางแผนและเตรียมการจัดทำหลักสูตรการเข้าชม

รายการ	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรร่วมมือกับสถานศึกษาในการวางแผนและเตรียมการจัดทำหลักสูตรการเข้าชม	เห็นด้วย	40	93.02
	ไม่เห็นด้วย	3	6.98

จากตารางที่ 8 พบว่านักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เห็นด้วยที่ควรจะร่วมมือกับสถานศึกษาในการวางแผนและเตรียมการจัดทำหลักสูตรการเข้าชม คิดเป็นร้อยละ 93.02 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 6.98

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้านการเตรียมการ

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จะต้องมีการวางแผนและการเตรียมการในการจัดการศึกษา ที่มีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ทั้งหลักสูตรการศึกษา ระดับการศึกษา เนื้อหาวิชา และระยะเวลาการศึกษา และแผนงานนี้ต้องเป็นแผนงานที่สามารถดำเนินการได้ทั้งปี ผ่านความเห็นชอบจากผู้บริหารพิพิธภัณฑ์ก่อนนำมาใช้หรือดำเนินการ ในส่วนของสถานศึกษา ในการกำหนดหลักสูตรการศึกษาหรือการมาชม ครู-อาจารย์ควรติดต่อประสานงานกับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติก่อน ทั้งนี้เพื่อเป็นการหาข้อมูลและทรัพยากรต่างๆ ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติมี ก่อนที่จะวางแผนการศึกษา ข้อมูลและทรัพยากรเหล่านี้ เช่น สื่อ เครื่องมือในการวัดและประเมินผล หรือเรื่องราวของศิลปโบราณวัตถุที่จัดแสดง รวมทั้งระเบียบวิธีการ ขั้นตอน สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการต่างๆ เป็นต้น

การเตรียมการด้านหลักสูตร

ในด้านการกำหนดหลักสูตรการศึกษา ผู้บริหารของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เห็นสอดคล้องกับครู-อาจารย์และนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ คือ กำหนดได้ทั้งสองแบบ ทั้งการกำหนดเป็นการไปทัศนศึกษาทั่วไปไม่ได้เจาะจงหรือเน้นวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ และเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในหมวดวิชาหรือรายวิชาที่สถานศึกษาเปิดสอน การจะกำหนดหลักสูตรอย่างไร พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ควรร่วมมือกับทางสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดในการกำหนดรูปแบบวิธีการเข้าชมให้ครบถ้วนตามกระบวนการจัดการศึกษา นั่นคือต้องมีการเตรียมการทั้งสองฝ่าย มีความร่วมมือกันในการเข้าชม และมีการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการเข้าชม

การกำหนดจุดประสงค์การศึกษา

ในด้านการกำหนดจุดประสงค์การศึกษานั้น ผู้บริหารของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเห็นว่าครู-อาจารย์ควรกำหนดให้สอดคล้องกับระดับการศึกษาของนักเรียน-นักศึกษา และหลักสูตรการศึกษา แต่ถ้าเป็นหลักสูตรการไปทัศนศึกษาทั่วไป ควรเน้นทางด้านความรู้ ความเข้าใจ (พุทธิพิสัย) และทางด้านคุณค่า ความงาม (จิตพิสัย)

การขออนุญาตเข้าศึกษา

ในการขอเข้าศึกษา (ขอเข้าชม) สถานศึกษาควรทำหนังสือแจ้งให้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติทราบทุกครั้ง และต้องแจ้งล่วงหน้าให้มีเวลานานพอที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จะตอบรับการเข้าชมทางไปรษณีย์ได้ โดยต้องแจ้งรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษา โดยกำหนดเป็นการไปทัศนศึกษาทั่วไป (หลักสูตรระยะสั้น) หรือกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของหมวดวิชาหรือรายวิชาที่สถานศึกษาเปิดสอน
2. จุดประสงค์การศึกษา โดยให้เน้นหรือเรียงลำดับความสำคัญในแต่ละด้าน
3. ระดับการศึกษาของนักเรียน-นักศึกษาที่จะเข้าชม
4. จำนวนนักเรียน-นักศึกษาที่จะเข้าชม
5. ระยะเวลาในการศึกษาที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
6. วัน เวลา ที่จะมาศึกษาที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
7. แสดงความจำนองต้องการสื่อประกอบการสอนหรือไม่ ถ้าต้องการ ต้องการสื่ออะไร

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเมื่อได้รับหนังสือแจ้งขอเข้าชม ต้องตอบรับให้สถานศึกษาทราบทุกครั้งทุกแห่ง โดยในหนังสือแจ้งตอบจะประกอบไปด้วย การอนุญาตหรือไม่ ถ้าไม่อนุญาตต้องบอกเหตุผล วิธีแก้ไข

การเตรียมการด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลจำเป็นจะต้องมี เพราะการจัดการศึกษาถ้าไม่มีการวัดและประเมินผลแล้ว จะไม่สามารถทราบผลการจัดการศึกษาได้ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจะไม่ว่าจะนักเรียน-นักศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวที่จัดแสดงมากนักเพียงใด มีความทราบซึ่งเห็นคุณค่า ความงามของวัตถุที่จัดแสดงหรือไม่ ส่วนรูปแบบการวัดและประเมินผลนั้น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ควรจะมีรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมในแต่ละหลักสูตร ระดับการศึกษา หรือแต่ละจุดประสงค์การศึกษา ส่วนวิธีการควรจะมีหลากหลายเช่นกัน ตัวอย่างเช่น การแนบเครื่องมือวัดและประเมินผลไปกับแบบตอบรับการเข้าชม หรือวัดก่อนการเข้าชม โดยออกแบบให้มีจำนวนข้อน้อยๆ ในหนึ่งชุด แต่มีหลายๆ ชุดที่คำถามไม่ซ้ำกัน เป็นต้น ทั้งนี้ควรจัดเตรียมไว้ให้พร้อม ทั้งสำหรับใช้ตอบรับการเข้าชม หรือวัดผลก่อนเข้าชม หรือหลังการเข้าชม และสำหรับการให้บริการในด้านอื่นๆ การที่จะได้ เครื่องมือที่ดี และหลากหลายรูปแบบวิธีการนี้ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติควรร่วมมือครู-อาจารย์จากหลายๆ สถานศึกษาในการจัดทำ

การเตรียมการด้านสื่อ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติต้องจัดเตรียมสื่อต่างๆ ไว้ให้พร้อม เพื่อสำหรับการแนะนำ การบรรยายสรุป ทั้งเพื่อประกอบเอกสารตอบรับการเข้าชม และสำหรับการให้บริการในด้านอื่นๆ ทั้งนี้ ควรจะมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสำหรับแต่ละหลักสูตร ระดับการศึกษา และจุดประสงค์การศึกษา เป็นต้น

ในการดำเนินงานต่างๆ ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เช่น การจัดนิทรรศการเรื่องใหม่ หรือการจัดกิจกรรมอื่นๆ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการการศึกษา จะต้องมีส่วนร่วมรับรู้ในนิทรรศการหรือกิจกรรมนั้นด้วย ทั้งนี้เพื่อจะได้เตรียมการจัดการศึกษาได้ถูกต้อง หรือถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เข้าชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 3 การเข้าชม

ส่วนย่อยที่ 1 ด้านขั้นตอนการเข้าชม

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละสภาพการณ์และขั้นตอนการเข้าชมตามความเห็นของครู-อาจารย์

ขั้นตอน	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
1. การแนะนำอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม	มี	179	78.51
	ไม่มี	49	21.49
2. การแนะนำสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการต่าง	มี	152	66.67
	ไม่มี	76	33.33
3. การวัดและประเมินผลก่อนการเข้าชม	มี	114	50.00
	ไม่มี	114	50.00
4. การวัดและประเมินผลหลังการเข้าชม	มี	139	60.96
	ไม่มี	89	39.04
5. การสรุปภาพรวมของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติก่อนการเข้าชม	มี	186	81.58
	ไม่มี	42	18.42
6. การสรุปภายหลังการเข้าชม	มี	120	52.63
	ไม่มี	108	47.37

จากตารางที่ 9 พบว่ามีสภาพการณ์และขั้นตอนการเข้าชมที่ครู-อาจารย์พบมากที่สุด คือ การสรุปภาพรวมของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติก่อนการเข้าชม คิดเป็นร้อยละ 81.58 รองลงมา คือ การแนะนำอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 78.51 ส่วนสภาพการณ์และขั้นตอนที่ไม่มีมากที่สุด คือ การวัดและประเมินผลก่อนการเข้าชม คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ การสรุปหลังการเข้าชม คิดเป็นร้อยละ 47.37

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของครู-อาจารย์ที่แสดงความต้องการขั้นตอนการเข้าชม
และการตอบสนองของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

ขั้นตอน	ครู-อาจารย์		พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	
		% / n		% / n
1. การแนะนำอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม	ต้องการ	93.86 / 214	ควรมี	100 / 43
	ไม่ต้องการ	6.14 / 14	ไม่ควรมี	0 / 0
2. การแนะนำสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการต่าง	ต้องการ	90.79 / 207	ควรมี	97.67 / 42
	ไม่ต้องการ	9.21 / 21	ไม่ควรมี	2.33 / 1
3. การวัดและประเมินผลก่อนการเข้าชม	ต้องการ	70.61 / 161	- ควรมี	41.86 / 18
	ไม่ต้องการ	29.39 / 67	- ไม่ควรมี	58.14 / 25
4. การวัดและประเมินผลหลังการเข้าชม	ต้องการ	70.18 / 160	ควรมี	83.72 / 36
	ไม่ต้องการ	29.82 / 68	ไม่ควรมี	16.28 / 7
5. การสรุปภาพรวมของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติก่อนการเข้าชม	ต้องการ	90.35 / 206	ควรมี	97.67 / 42
	ไม่ต้องการ	9.65 / 22	ไม่ควรมี	2.33 / 1
6. การสรุปภายหลังการเข้าชม	ต้องการ	84.65 / 193	ควรมี	53.49 / 23
	ไม่ต้องการ	15.35 / 35	ไม่ควรมี	46.51 / 20

จากตารางที่ 10 พบว่าครู-อาจารย์มีความต้องการขั้นตอนการเข้าชมมากที่สุดคือ การแนะนำอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 93.86 รองลงมา คือ การแนะนำสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 90.79 ส่วนขั้นตอนการเข้าชมที่ต้องการน้อยที่สุดคือ การวัดและประเมินผลหลังการเข้าชม คิดเป็นร้อยละ 70.18 รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลก่อนการเข้าชม คิดเป็นร้อยละ 70.61

ส่วนนักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เห็นด้วยในข้อควรมีการแนะนำอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือควรมีการแนะนำสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการต่างๆ และควรมีการสรุปเนื้อหาเรื่องราวของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติก่อนการเข้าชม คิดเป็นร้อยละ 97.67 ส่วนขั้นตอนการเข้าชมที่ไม่เห็นด้วยมากที่สุด คือ ควรมีการวัดและประเมินผลก่อนการเข้าชม คิดเป็นร้อยละ 58.14 รองลงมาคือ ควรมีการสรุปเนื้อหาเรื่องราวของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หลังการเข้าชม คิดเป็นร้อยละ 46.51

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้านขั้นตอนการเข้าชม

การแนะนำและการบรรยายสรุปก่อนการเข้าชม

การแนะนำอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การแนะนำสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการต่างๆ การบรรยายสรุปภาพรวมของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติก่อนการเข้าชม ควรจะมีทุกครั้งซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของครู-อาจารย์และความเห็นของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ส่วนรูปแบบวิธีการ หรือการใช้สื่อ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติแต่ละแห่ง ถ้ามีสื่อและเครื่องมือการนำเสนอพร้อมควรกำหนดเป็นเวลาการใช้ให้แน่นอน การแนะนำอีกวิธีหนึ่งคือ การจัดทำสื่อในรูปแบบต่างๆ ส่งไปให้สถานศึกษาพร้อมกับขั้นตอนการตอบรับการเข้าชม (ในขั้นการเตรียมการ)

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลก่อนการเข้าชม ผู้บริหารเห็นว่าควรจะมีการดำเนินการ แต่จะทำเวลาไหน ก่อนเข้าชมหรือก่อนมาพิพิธภัณฑ์ ต้องดูที่ความเหมาะสมหรือการตกลงกันตอนติดต่อประสานงานในขั้นการเตรียมการ ถ้ามีการประเมินก่อนเข้าชมจะเป็นการทำให้เสียเวลาหรือไม่หรือทำให้มีจำนวนข้อน้อยๆ ตรวจสอบได้ง่ายๆ หรือจะทำแบบคำถามนำทางหรือชี้แนะ เพื่อให้เด็กนักเรียนสนใจติดตามตลอดการเข้าชม เป็นต้น

การวัดและประเมินผลหลังการเข้าชม พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติควรมีแบบทดสอบแก่นักเรียน-นักศึกษา คนละชุด หรือถ้ามีจำนวนมากควรจะมี 2 - 3 คนต่อชุด แล้วให้คำเฉลยแก่ครู-อาจารย์ที่ควบคุมมา ซึ่งคำเฉลยนี้ออกแบบให้ครู-อาจารย์กรอกผลการทดสอบโดยรวมใส่ได้ด้วย พร้อมกับให้ครู-อาจารย์ส่งคืนพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติทางไปรษณีย์ หรือตรวจหลังการเข้าชมเสร็จโดยเจ้าหน้าที่การศึกษา แล้วแจ้งผลให้ครู-อาจารย์และนักเรียน-นักศึกษาทราบในเวลาไม่นานนัก

การสรุปหลังการเข้าชม

การสรุปภายหลังจากการเข้าชม ผู้บริหารเห็นสอดคล้องกับความต้องการของครู-อาจารย์และนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ แต่ไม่ต้องมีรูปแบบพิธีการมากนัก เป็นแต่เพียงการกล่าวด้วยวาจาและเป็นการกล่าวลามากกว่า

ส่วนย่อยที่ 2 ด้านเจ้าหน้าที่นำชม

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละการมีเจ้าหน้าที่นำชม

เจ้าหน้าที่นำชม	จำนวน	ร้อยละ
มีเจ้าหน้าที่นำชม	198	86.84
ไม่มีเจ้าหน้าที่นำชม	30	13.16

จากตารางที่ 11 พบว่าการเข้าชมของครู-อาจารย์มีเจ้าหน้าที่นำชม คิดเป็นร้อยละ 86.84 และไม่มีเจ้าหน้าที่นำชม คิดเป็นร้อยละ 13.16

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่นำชมต่อจำนวนนักเรียน-นักศึกษา

จำนวนนักเรียน-นักศึกษาต่อเจ้าหน้าที่นำชมหนึ่งคน	จำนวน	ร้อยละ
1. ประมาณ 30 คน	113	57.07
2. ประมาณ 60 คน	30	15.15
3. ประมาณ 90 คน	27	13.64
4. ประมาณ 120 คน และมากกว่า	28	14.14

จากตารางที่ 12 พบว่าเจ้าหน้าที่หนึ่งคนรับผิดชอบนำชมนักเรียน-นักศึกษา ประมาณ 30 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.07 รองลงมา คือ ประมาณ 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.15 ส่วนเจ้าหน้าที่หนึ่งคนรับผิดชอบนำชมนักเรียน-ศึกษาน้อยที่สุด คือ ประมาณ 90 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละความต้องการของครู-อาจารย์ให้เจ้าหน้าที่นำชมรับผิดชอบนักเรียน-นักศึกษา และการตอบสนองของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

จำนวนนักเรียน-นักศึกษาต่อเจ้าหน้าที่นำชมหนึ่งคน	จำนวน	ร้อยละ
1. ประมาณ 30 คน	174	87.88
2. ประมาณ 60 คน	24	12.12
3. ประมาณ 90 คน	0	0
4. ประมาณ 120 คน และมากกว่า	0	0

จากตารางที่ 13 พบว่าครู-อาจารย์ต้องการให้เจ้าหน้าที่นำชมหนึ่งคนรับผิดชอบนักเรียน-นักศึกษาประมาณ 30 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.88 รองลงมาคือ ประมาณ 60 คน คิดเป็นร้อยละ 12.12 ส่วนที่ไม่ต้องการมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่หนึ่งคนรับผิดชอบนักเรียน-นักศึกษาประมาณ 90 คน และ 120 คนและมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 0

ตารางที่ 14 อันดับ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการคุณสมบัติเจ้าหน้าที่นำชมของครู-อาจารย์และนักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

ความต้องการ	ครู-อาจารย์ $\bar{X} / S.D.$	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ $\bar{X} / S.D.$
1. มีความรู้ในเรื่องที่จัดแสดงมาก และพยายามให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้	2.15 / 0.79	1.49 / 0.75
2. มีบุคลิกลักษณะดี มีมนุษยสัมพันธ์ แต่งกายสะอาด กิริยาสุภาพเรียบร้อย	1.51 / 0.75	2.07 / 0.75
3. มีวิธีการนำชมดี มีความเข้าใจในหลักการสอน และ ความต้องการของผู้เข้าชม	2.27 / 0.78	2.44 / 0.67

จากตารางที่ 14 พบว่าครู-อาจารย์มีความต้องการคุณสมบัติเจ้าหน้าที่นำชม ที่มีวิธีการนำชมดี มีความเข้าใจในหลักการสอน และความต้องการของผู้เข้าชมมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.27 รองลงมาคือมีความรู้ในเรื่องที่จัดแสดงมาก และพยายามให้ความรู้แก่ผู้เข้าชม

ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เป็นอันดับที่ 2 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.15 และมีบุคลิกลักษณะดี มีมนุษยสัมพันธ์ แต่งกายสะอาด กิริยาสุภาพเรียบร้อย เป็นอันดับที่ 3 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.51

ส่วนนักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เห็นว่าเจ้าหน้าที่นำชมควรมีวิธีการนำชมที่มีความเข้าใจในหลักการสอนและความต้องการของผู้เข้าชม เป็นอันดับที่ 1 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.44 ควรมีบุคลิกลักษณะดี มีมนุษยสัมพันธ์ แต่งกายสะอาด กิริยาสุภาพเรียบร้อย เป็นอันดับที่ 2 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.07 และควรมีความรู้ในเรื่องที่จัดแสดงมาก และพยายามให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เป็นอันดับที่ 3 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.49

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพการนำชมของเจ้าหน้าที่นำชมตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์

สภาพ	\bar{X}	S.D.
1. ความเข้าใจชวนให้ติดตาม	3.68	0.80
2. คุณภาพของการใช้ภาษา	3.80	0.61
3. ปริมาณความรู้ที่ให้แก่ผู้เข้าชม	3.78	0.66
4. การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์	3.80	0.94
5. การแต่งกาย บุคลิกภาพ	3.88	0.61

จากตารางที่ 15 ครู-อาจารย์พบว่าคุณภาพการนำชมของเจ้าหน้าที่นำชมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการแต่งกาย คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.88 รองลงมาคือ ด้านการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และด้านคุณภาพการใช้ภาษา คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.80 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเข้าใจชวนให้ติดตาม คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.68

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่แสดงความเห็นต่อการปรับปรุงการคุณภาพการนำชมของเจ้าหน้าที่นำชม

สภาพ	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ความเข้าใจชวนให้ติดตาม	ควร	40	93.02
	ไม่ควร	1	2.33
	ไม่ออกความเห็น	2	4.65
2. คุณภาพการใช้ภาษา	ควร	40	93.02
	ไม่ควร	1	2.33
	ไม่ออกความเห็น	2	4.65
3. ปริมาณความรู้ที่ให้แกผู้เข้าชม	ควร	37	86.05
	ไม่ควร	4	9.30
	ไม่ออกความเห็น	2	4.65
4. การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์	ควร	38	88.37
	ไม่ควร	3	6.98
	ไม่ออกความเห็น	2	4.65
5. การแต่งกาย บุคลิกภาพ	ควร	37	86.05
	ไม่ควร	4	9.30
	ไม่ออกความเห็น	2	4.65

จากตารางที่ 16 พบว่านักวิชาการของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เห็นด้วยที่ควรจะมีการปรับปรุงคุณภาพการนำชมของเจ้าหน้าที่ในด้านความเข้าใจชวนให้ติดตาม และข้อคุณภาพการใช้ภาษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.02 รองลงมาคือการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ คิดเป็นร้อยละ 88.37 ส่วนการปรับปรุงที่เห็นด้วยน้อยที่สุดคือการแต่งกาย บุคลิกภาพ และปริมาณความรู้ที่ให้แกผู้เข้าชม คิดเป็นร้อยละ 86.05

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของครู-อาจารย์ที่แสดงความเห็นต่อความเหมาะสมของวิธีการนำชมของเจ้าหน้าที่นำชม

ความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.
1. เนื้อหาและวัตถุที่จัดแสดง	3.63	0.74
2. ระดับชั้นของกลุ่มนักเรียน-นักศึกษาที่เข้าชม	3.54	0.79

จากตารางที่ 17 พบว่าครู-อาจารย์มีความเห็นต่อวิธีการนำชมของเจ้าหน้าที่ มีความเหมาะสมในระดับมากทั้งสองด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ ความเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุที่จัดแสดง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.63 และความเหมาะสมระดับชั้นของกลุ่มนักเรียน-นักศึกษาที่เข้าชม คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.54

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่แสดงความเห็นต่อความเหมาะสมในการนำชมของเจ้าหน้าที่นำชม

ความเหมาะสม	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
1. เนื้อหาและวัตถุที่จัดแสดง	เหมาะสม	39	90.70
	ไม่เหมาะสม	2	4.65
	ไม่ออกความเห็น	2	4.65
2. ระดับชั้นของนักเรียน	เหมาะสม	37	86.05
	ไม่เหมาะสม	4	9.30
	ไม่ออกความเห็น	2	4.65

จากตารางที่ 18 พบว่านักวิชาการของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เห็นว่าการนำชมของเจ้าหน้าที่ที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุที่จัดแสดงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.70 รองลงมาคือระดับชั้นของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 86.05 ในตารางนี้มีผู้ไม่ออกความเห็น 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.65

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้านเจ้าหน้าที่นำชม

ด้านการมีเจ้าหน้าที่นำชม

เมื่อมีนักเรียน-นักศึกษาเข้าชมเป็นหมู่คณะ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติควรจะต้องมีเจ้าหน้าที่นำชมให้ทุกครั้ง ยกเว้นกรณีที่ครู-อาจารย์สามารถนำชมเองได้ หรือถ้าไม่สามารถให้มีเจ้าหน้าที่นำชมได้ ควรจัดหาสื่อประเภทเสียงที่ผู้เข้าชมสามารถพกพาติดตัวไปได้ด้วย เช่น เครื่องนำชมเป็นหมู่คณะแบบที่มีลำโพงในตัว (ถ้าจะฟังคนเดียวควรใช้แบบหูฟัง)

ด้านความรับผิดชอบ

ผู้บริหารฯ มีความเห็นสอดคล้องกับความต้องการของครู-อาจารย์และนักวิชาการ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเช่นเดียวกันว่า เจ้าหน้าที่นำชมหนึ่งคนควรรับผิดชอบนักเรียน-นักศึกษา ประมาณ 30 คน ในกรณีมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ควรจะใช้วิธีการอาสาสมัคร โดยพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติร่วมมือกับชุมชนในบริเวณใกล้เคียง จัดตั้งอาสาสมัครพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติขึ้น โดยให้มีหน้าที่ช่วยเหลืองานพิพิธภัณฑ์ในด้านต่างๆ รวมทั้งการนำชมด้วย

ด้านคุณสมบัติ

ผู้บริหารฯ มีความเห็นสอดคล้องกับความต้องการของครู-อาจารย์และนักวิชาการ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติว่า เจ้าหน้าที่นำชมควรมีวิธีการนำชมดี มีความเข้าใจในหลักการสอน และความต้องการของผู้เข้าชมมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือมีความรู้ในเรื่องที่จัดแสดงมาก และพยายามให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เป็นอันดับที่ 2 และมีบุคลิกลักษณะดี มีมนุษยสัมพันธ์ แต่งกายสะอาด กิริยาสุภาพเรียบร้อย เป็นอันดับที่ 3

ด้านคุณภาพ

การที่จะได้เจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพ ผู้บริหารฯ มีความเห็นสอดคล้องกับนักวิชาการ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติว่า ควรมีกฎเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกผู้ที่จะมาทำหน้าที่เจ้าหน้าที่นำชม และควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่นำชมที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันในทุกๆ ด้าน อีกทั้งผู้บังคับบัญชาต้องมีการติดตาม ประเมินผลเจ้าหน้าที่นำชมอยู่เป็นประจำและสม่ำเสมอ

ด้านความเหมาะสมของวิธีการนำชม

เจ้าหน้าที่นำชมจะต้องใช้เทคนิควิธีการนำชม ให้มีความเหมาะสมกับระดับการศึกษาของนักเรียน-นักศึกษาที่เข้าชม โดยแบ่งระดับนักเรียน-นักศึกษออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

ส่วนย่อยที่ 3 ด้านการจัดนิทรรศการ

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความเห็นของครู-อาจารย์ ที่มีต่อการจัดนิทรรศการ

สภาพการจัดนิทรรศการ	\bar{X}	S.D.
1. เน้นการให้ความรู้ของวัตถุและเนื้อหาที่จัดแสดง	3.88	0.73
2. เน้นการให้เห็นความงามและความสำคัญของวัตถุ	3.88	0.76

จากตารางที่ 19 พบว่าครู-อาจารย์มีความเห็นต่อการจัดนิทรรศการว่า มีการนำเสนอทั้งสองด้านในระดับมากเท่ากัน คือเน้นการให้ความรู้ของวัตถุและเนื้อหาที่จัดแสดง และเน้นการให้เห็นความงามและความสำคัญของวัตถุ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.88

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์การจัดนิทรรศการ

ในด้านการจัดนิทรรศการนี้ ผู้บริหารมีความเห็นว่า การจัดนิทรรศการในปัจจุบันควรต้องให้ความสำคัญทั้งวัตถุที่จัดแสดง เพื่อให้ความงามของวัตถุที่จัดแสดง และการให้ข้อมูลความรู้ความเข้าใจ ในการนำเสนอทั้งสองแบบนี้ ผู้เข้าชมต้องเข้าใจได้ง่ายและสามารถรับได้ไว การนำเสนอในแต่ละห้องหรือแต่ละหัวข้อเรื่องควรมีสื่อในรูปแบบต่างๆ สรุปรูปเนื้อหาเบื้องต้นหรือเป็นการเกริ่นนำ หรือทำเป็นสัดส่วนบรรยายสรุปอัตโนมัติ มีสื่อต่างๆ ประกอบ แต่ถ้าวัตถุที่จัดแสดงเป็นงานศิลปะที่มีความงามหรือมีความเป็นศิลปะในตัว หรือเป็นงานที่เป็นนามธรรมมากๆ การนำเสนอจะต้องแปลความงามหรือความเป็นศิลปะความเป็นนามธรรมออกมาให้ผู้เข้าชมเข้าใจได้ง่ายๆ

ในการจัดนิทรรศการแต่ละครั้ง ฝ่ายจัดการศึกษาในพิพิธภัณฑ์จะต้องมีส่วนร่วมด้วย เพื่อที่จะได้หารูปแบบวิธีการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เข้าชมได้ถูกต้อง

ในการจัดนิทรรศการแต่ละครั้ง จะต้องสนองความต้องการของท้องถิ่นหรือชุมชนที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาตินั้นๆ ตั้งอยู่ ไม่ใช่จัดตามความต้องการของฝ่ายพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

ในการจัดนิทรรศการแต่ละครั้งจะต้องมีการวัดและประเมินผล นั่นคือจะต้องมีการวัดผลผู้เข้าชมว่ามีความรู้ ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด หรือประเมินผลการจัดทั่วไปว่าประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด

ส่วนย่อยที่ 4 ด้านสื่อภาพและเสียง

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความเห็นของครู-อาจารย์ที่มีต่อการใช้สื่อ

สภาพการใช้สื่อ	\bar{X}	S.D.
1. สื่อที่มีเฉพาะเสียง เช่น เทปเสียง	2.89	1.27
2. สไลด์ประกอบเสียง	2.57	1.49
3. วีดิทัศน์ (วีดิโอร่วมกับจอโทรทัศน์)	2.50	1.55
4. วีดิโอโปรเจคเตอร์ (วีดิโอร่วมกับจอฉาย)	2.64	1.53

จากตารางที่ 20 พบว่าครู-อาจารย์มีความเห็นต่อการใช้สื่อในระดับปานกลางทุกสื่อ โดยสื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สื่อที่มีเฉพาะเสียง เช่น เทปเสียง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.89 รองลงมาคือสื่อวีดิโอโปรเจคเตอร์ (วีดิโอร่วมกับจอฉาย) คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.64 สื่อสไลด์ประกอบเสียง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.57 และสื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือสื่อวีดิทัศน์ (วีดิโอร่วมกับจอโทรทัศน์) คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.50

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่แสดงความเห็นต่อการเพิ่มการใช้สื่อในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

สื่อ	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
1. สื่อที่มีเฉพาะเสียง เช่น เทปเสียง	จำเป็น	29	67.44
	ไม่จำเป็น	13	30.23
	ไม่ออกความเห็น	1	2.33

ตารางที่ 21 (ต่อ)

สื่อ	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
2. สไลด์ประกอบเสียง			
	จำเป็น	34	79.07
	ไม่จำเป็น	8	18.60
	ไม่ออกความเห็น	1	2.33
3. วีดิทัศน์ (วีดิโอร่วมกับจอโทรทัศน์)			
	จำเป็น	35	81.40
	ไม่จำเป็น	8	18.60
4. วีดิโอโปรเจคเตอร์ (วีดิโอร่วมกับจอฉาย)			
	จำเป็น	33	76.74
	ไม่จำเป็น	9	20.93
	ไม่ออกความเห็น	1	2.33

จากตารางที่ 21 พบว่านักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เห็นว่าจำเป็นต้องเพิ่มการใช้สื่อวีดิทัศน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.40 รองลงมาคือสไลด์ประกอบเสียง คิดเป็นร้อยละ 79.07 ส่วนสื่อที่จำเป็นต้องเพิ่มน้อยที่สุดคือสื่อที่มีเฉพาะเสียง เช่น เทปเสียง คิดเป็นร้อยละ 67.44

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของครู-อาจารย์ที่แสดงความเห็นต่อคุณภาพของสื่อ

คุณภาพของสื่อ	\bar{X}	S.D.
1. ด้านกายภาพ เช่น รูปทรง ความงาม และความประณีต	3.50	0.90
2. ด้านเนื้อหา เช่น ความถูกต้อง ภาษาและการสื่อความหมาย	3.52	0.95
3. ด้านเทคนิคการผลิต เช่น การตัดต่อ	3.19	0.94

จากตารางที่ 22 พบว่าครู-อาจารย์มีความเห็นต่อคุณภาพของสื่ออยู่ในระดับมากสองด้าน คือ ด้านเนื้อหา เช่น ความถูกต้อง ภาษาและการสื่อความหมาย คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.52 รองลงมาคือ ด้านกายภาพ เช่น รูปทรง ความงาม และความประณีต คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.50 ส่วนด้านเทคนิคการผลิต อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.19

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์ ที่แสดงความเห็นต่อการปรับปรุง
คุณภาพของสื่อที่ใช้ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

คุณภาพ	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านกายภาพ เช่น รูปทรง ความงาม และความประณีต			
	ควร	33	76.74
	ไม่ควร	8	18.60
	ไม่ออกความเห็น	2	4.65
2. ด้านเนื้อหา เช่น ความถูกต้อง ภาษาและการสื่อความหมาย			
	ควร	40	93.02
	ไม่ควร	1	2.33
	ไม่ออกความเห็น	2	4.65
3. ด้านเทคนิคการผลิต เช่น การตัดต่อ			
	ควร	37	86.05
	ไม่ควร	4	9.30
	ไม่ออกความเห็น	2	4.65

จากตารางที่ 23 พบว่านักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เห็นว่าควรปรับปรุงด้าน
เนื้อหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.02 รองลงมาคือด้านเทคนิคการผลิต คิดเป็นร้อยละ 86.05
ส่วนด้านที่ต้องปรับปรุงน้อยที่สุดคือด้านกายภาพ คิดเป็นร้อยละ 76.74

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้านสื่อภาพและเสียง

ด้านปริมาณและคุณภาพ

ในด้านปริมาณการใช้สื่อต่างๆ การจะนำมาใช้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาและวัตถุที่จัดแสดง แต่มี
แนวโน้มว่าจะมีการใช้สื่อเหล่านี้ให้มากขึ้น โดยเฉพาะการบรรยายสรุปภาพรวมของพิพิธภัณฑ์
ก่อนการเข้าชม หรือการสรุปในแต่ละหัวข้อเรื่องที่จัดแสดง หรือการใช้เป็นเครื่องนำชมด้วยตนเอง
ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดภาระการนำชมของเจ้าหน้าที่นำชมที่มีปริมาณไม่เพียงพอ หรือใช้สำหรับแสดง
การทำงานหรือแสดงหน้าที่ของวัตถุ ที่ไม่สามารถแสดงด้วยของจริงหรือของจำลองได้ นอกจากนี้
ในด้านคุณภาพของสื่อ ควรจะมีการปรับปรุงด้วย

ส่วนย่อยที่ 5 ด้านเทคโนโลยีและการนำเสนอ

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละ สภาพการใช้เทคโนโลยีในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์

สภาพการใช้เทคโนโลยี	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
1. วัสดุอุปกรณ์ที่ผู้เข้าชมสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้	มี	100	43.86
	ไม่มี	128	56.14
2. การแสดง แสง สี เสียง	มี	104	45.61
	ไม่มี	124	54.39
3. คอมพิวเตอร์	มี	95	41.67
	ไม่มี	133	58.33
4. เครื่องนำชมด้วยตนเอง	มี	13	5.70
	ไม่มี	215	94.30
5. เสียงบรรยายอัตโนมัติ เมื่อผู้เข้าชมเข้าไปในเขตที่กำหนดไว้จะมีเสียงบรรยายออกมา	มี	12	5.26
	ไม่มี	216	94.74

จากตารางที่ 24 พบว่าครู-อาจารย์มีความเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีในด้านการแสดง แสง สี เสียงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.61 รองลงมาคือการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ผู้เข้าชมสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้ คิดเป็นร้อยละ 43.86 ส่วนด้านที่ไม่มีการใช้เทคโนโลยีมากที่สุด คือ ด้านเสียงบรรยายอัตโนมัติ เมื่อผู้เข้าชมเข้าไปในเขตที่กำหนดไว้จะมีเสียงบรรยายออกมา คิดเป็นร้อยละ 94.74 รองลงมาคือ ด้านเครื่องนำชมด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 94.30

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละความต้องการใช้เทคโนโลยีในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติของครู-อาจารย์และความเห็นของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

ความต้องการใช้เทคโนโลยี	ครู-อาจารย์		พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	
		% / n		% / n
1. วัสดุอุปกรณ์ที่ผู้เข้าชมสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้	ต้องการ	94.30 / 215	ควรมี	95.35 / 41
	ไม่ต้องการ	5.70 / 13	ไม่ควรมี	4.65 / 2
2. การแสดง แสง สี เสียง	ต้องการ	91.67 / 209	ควรมี	83.72 / 36
	ไม่ต้องการ	8.33 / 19	ไม่ควรมี	11.63 / 5
			ไม่ตอบ	4.65 / 2
3. คอมพิวเตอร์	ต้องการ	79.39 / 181	ควรมี	81.40 / 35
	ไม่ต้องการ	0.61 / 47	ไม่ควรมี	13.95 / 6
			ไม่ตอบ	4.65 / 2
4. เครื่องนำชมด้วยตนเอง	ต้องการ	76.32 /	ควรมี	76.74 / 33
	ไม่ต้องการ	23.68 / 54	ไม่ควรมี	20.93 / 9
			ไม่ตอบ	4.65 / 2
5. เสียงบรรยายอัตโนมัติ เมื่อผู้เข้าชมเข้าไปในเขตที่กำหนดไว้จะมีเสียงบรรยายออกมา	ต้องการ	85.96 / 196	ควรมี	88.37 / 38
	ไม่ต้องการ	14.04 / 32	ไม่ควรมี	11.63 / 5

จากตารางที่ 25 พบว่าครู-อาจารย์มีความต้องการให้ใช้เทคโนโลยีในด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ผู้เข้าชมสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.30 รองลงมาคือ ด้านการแสดง แสง สี เสียง คิดเป็นร้อยละ 91.67 ส่วนด้านที่ต้องการให้มีการใช้เทคโนโลยีน้อยที่สุดคือ ด้านเครื่องนำชมด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 76.32

ส่วนนักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เห็นว่าควรมีการใช้เทคโนโลยีในด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ผู้เข้าชมสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.35 รองลงมาคือด้านเสียงบรรยายอัตโนมัติ คิดเป็นร้อยละ 88.37 ส่วนด้านที่ควรมีการใช้น้อยที่สุดคือด้านเครื่องนำชมด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 76.74

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้านเทคโนโลยีและวิธีการนำเสนอ

วัสดุอุปกรณ์ที่ผู้เข้าชมสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งของที่จัดแสดงได้

ผู้บริหารมีความเห็นว่า วัสดุอุปกรณ์ที่ผู้เข้าชมสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งของที่จัดแสดงได้ ควรมีใช้ประกอบการจัดแสดงในส่วนที่การจัดแสดงธรรมดาด้วยป้าย คำบรรยาย ไม่สามารถจะทำได้อย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างเต็มที่ หรือการจัดแสดงที่ผู้เข้าชมต้องการคำตอบ เป็นต้น

การแสดงแสง สี เสียง

ผู้บริหารมีความเห็นว่า การแสดงแสง สี เสียง ควรใช้แสดงในเรื่องราวที่เป็นเหตุการณ์ที่สะท้อนอารมณ์ มีการต่อสู้ หรือเรื่องราวที่มีข้อสรุปชัดเจนแล้ว เช่น แสดงเหตุการณ์การรบครั้งสำคัญๆ หรือเหตุการณ์วิปโยคที่สูญเสียมากๆ

คอมพิวเตอร์

ผู้บริหารมีความเห็นว่า คอมพิวเตอร์ นำมาใช้ในการบรรยายสรุปก่อนการเข้าชมหรือบรรยายสรุปแต่ละหัวข้อเรื่อง หรือการใช้ให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เข้าชม เช่น การแนะนำพิพิธภัณฑ์ หรือการค้นคว้าหาข้อมูล หรือใช้ในการวัดและประเมินผลการเข้าชมเพื่อให้มีความรวดเร็ว เป็นต้น

เครื่องนำชมด้วยตนเอง

เครื่องนำชมด้วยตนเอง ควรจะมีทั้งแบบมีลำโพงในตัวที่สามารถฟังได้ในกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 4 - 5 คน และแบบใช้หูฟังสำหรับฟังคนเดียว รายละเอียดในเครื่องนำชมนอกจากเนื้อหาวัตถุที่จัดแสดงเป็นหลักแล้ว คำแนะนำต่างๆ หมายเลขห้องจัดแสดง ทิศทางการเดินชม คำแนะนำการใช้เครื่อง ฯลฯ ต้องมีด้วย ส่วนการให้บริการอาจจะมีการเสียค่าเช่าเครื่อง

เสียงบรรยายอัตโนมัติ

ผู้บริหารมีความเห็นว่า เสียงบรรยายอัตโนมัติควรมีในห้องที่ไม่กว้างมากนัก ขนาดสามารถมองเห็นวัตถุได้ครบทุกชิ้น อาจจะใช้ในส่วนบรรยายสรุป หรือการแนะนำก็ได้

ส่วนย่อยที่ 6 ด้านการจัดกิจกรรม

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละ สภาพการจัดกิจกรรม ตามความเห็นของครู-อาจารย์ และนักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

สภาพ	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
1. การทดลอง ทดสอบด้วยผู้เข้าชม	มี	80	35.09
	ไม่มี	148	64.91
2. การสาธิตหรือการแสดงผลงานของวัตถุที่จัดแสดง	มี	69	30.26
	ไม่มี	159	69.74
3. การแสดงและการละเล่นอื่นๆ	มี	59	25.88
	ไม่มี	169	74.12

จากตารางที่ 26 พบว่าครู-อาจารย์มีความเห็นต่อการจัดกิจกรรมด้านการทดลอง ทดสอบด้วยผู้เข้าชมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.09 รองลงมาคือ ด้านการสาธิตหรือการแสดงผลงานของวัตถุที่จัดแสดง คิดเป็นร้อยละ 30.26 ส่วนกิจกรรมที่มีน้อยที่สุดคือ ด้านการแสดงและการละเล่นอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 25.88

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละความต้องการการจัดกิจกรรมของครู-อาจารย์และการตอบสนอง
ของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

สภาพ	ครู-อาจารย์		พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	
	% / n		% / n	
1. การทดลอง ทดสอบด้วยผู้เข้าชม				
	ต้องการ	70.18/ 160	ควรมี	69.77 / 30
	ไม่ต้องการ	29.82 / 68	ไม่ควรมี	30.23 / 13
2. การสาธิตหรือการแสดงผลการทำงานของวัตถุที่จัดแสดง				
	ต้องการ	85.53 / 195	ควรมี	81.40 / 35
	ไม่ต้องการ	14.47 / 33	ไม่ควรมี	18.60 / 8
3. การแสดงและการละเล่นต่างๆ				
	ต้องการ	79.82 / 182	ควรมี	88.37 / 38
	ไม่ต้องการ	20.18 / 46	ไม่ควรมี	9.30 / 4
			ไม่ตอบ	2.33 / 1

จากตารางที่ 27 พบว่าครู-อาจารย์มีความต้องการการจัดกิจกรรม ในด้านการสาธิตหรือการแสดงผลการทำงานของวัตถุที่จัดแสดงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.53 รองลงมา คือ ด้านการแสดงและการละเล่นต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 79.82 และด้านการทดลอง ทดสอบด้วยผู้เข้าชม คิดเป็นร้อยละ 70.18

ส่วนนักวิชาการของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เห็นว่าควรมีการแสดงและการละเล่นต่างๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.37 รองลงมาคือการสาธิตหรือการแสดงผลการทำงานของวัตถุที่จัดแสดง คิดเป็นร้อยละ 81.40 ส่วนกิจกรรมที่ควรมีน้อยที่สุดคือการทดลองและทดสอบด้วยผู้เข้าชม คิดเป็นร้อยละ 69.77

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้านการจัดกิจกรรม

การทดลองทดสอบด้วยผู้เข้าชม

ผู้บริหารฯมีความเห็นว่า การทดลอง:ทดสอบด้วยผู้เข้าชม ควรมีการจัดทำเพิ่มให้มากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตัวอย่างเช่นการแสดงเรื่องหุ่น ควรจะมีหุ่นจำลองให้ผู้เข้าชมสามารถขีดเอง

ได้ หรือลองหยิบจับยกแขนขาได้ หรือการแสดงเรื่องหม้อบ้านเชียง ควรให้ผู้เข้าชมทดลองปั้นหม้อเองได้ หรือการแสดงเรื่องผ้า ควรมีที่ให้ผู้เข้าชมทดลองทอเองได้ แต่การจัดการบางอย่างเป็นเรื่องยากที่จะให้มีเป็นประจำ ควรจะมีตามวาระและโอกาสสำคัญๆ มากกว่า

การสาธิตหรือการแสดงการทำงานของวัตถุที่จัดแสดง

ผู้บริหารฯมีความเห็นว่า การสาธิตหรือการแสดงการทำงานของวัตถุที่จัดแสดง เหมาะสำหรับเนื้อหาวัตถุที่จัดแสดงที่เป็นขบวนการ โดยใช้แผนผัง แผนภูมิ หรือสื่ออื่นๆ แสดงแทน หรือถ้าจะมีการสาธิตควรจะมีตามวาระและโอกาสสำคัญๆ มากกว่า

ด้านการแสดงและการละเล่นต่างๆ

ผู้บริหารฯมีความเห็นว่า ด้านการแสดงและการละเล่นต่างๆ ควรจะมีการแสดงตามวาระและโอกาสสำคัญๆ หรือถ้าจะจัดเป็นประจำเช่นเดือนละครั้งหรือ 3 - 4 เดือนครั้ง ควรดำเนินการในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติที่มีวิทยาลัยนาฏศิลป์อยู่ใกล้ๆ หรือในจังหวัดเดียวกัน เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร ร่วมกับวิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพฯ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติร้อยเอ็ด ร่วมกับวิทยาลัยนาฏศิลป์ ร้อยเอ็ด พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ รามคำแหง ร่วมกับวิทยาลัยนาฏศิลป์ สุโขทัย พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช ร่วมกับวิทยาลัยนาฏศิลป์ นครศรีธรรมราช พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงใหม่ ร่วมกับวิทยาลัยนาฏศิลป์ เชียงใหม่ เป็นต้น การจะจัดการแสดงได้ดีมีผู้เข้าชมมาก จะต้องมีการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้าอย่างดี

ส่วนย่อยที่ 7 ด้านเอกสารแจก

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละ สภาพการได้รับเอกสารแจกของนักเรียน-นักศึกษาที่เข้าชมทั้งหมด และความเห็นในการแจกของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

ร้อยละของนักเรียน-นักศึกษา ที่ได้รับเอกสารแจกทั้งหมด	ครู-อาจารย์ % / n	พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ % / n
1. ประมาณร้อยละ 90	6.58 / 15	44.19 / 19
2. ประมาณร้อยละ 70	10.53 / 24	18.60 / 8
3. ประมาณร้อยละ 50	8.77 / 20	20.93 / 9
4. ประมาณร้อยละ 30	8.77 / 20	13.95 / 6

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ร้อยละของนักเรียน-นักศึกษา ที่ได้รับเอกสารแจกทั้งหมด	ครู-อาจารย์ % / n	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ % / n
5. ประมาณร้อยละ 10	15.35 / 35	0
6. ไม่มีแจก (ร้อยละ 0)	50.00 / 114	0
7. ไม่ตอบ	-	2.33 / 1

จากตารางที่ 28 พบว่าครู-อาจารย์มีความเห็นว่านักเรียน-นักศึกษาไม่ได้รับเอกสารแจกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ ได้รับแจกประมาณร้อยละ 10 ของนักเรียน-นักศึกษาที่เข้าชมทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 15.35 ส่วนนักเรียน-นักศึกษาที่ได้รับเอกสารเจกน้อยที่สุดคือประมาณร้อยละ 90 ของนักเรียน-นักศึกษาที่เข้าชมทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 6.58

ส่วนนักวิชาการของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เห็นว่าควรมีการแจกเอกสาร (ที่มีไว้สำหรับแจก) ประมาณร้อยละ 90 ของนักเรียน-นักศึกษาที่เข้าชมทั้งหมดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.19 รองลงมาคือร้อยละ 50 ของนักเรียน-นักศึกษาที่เข้าชมทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 20.93 ส่วนข้อที่ควรแจกน้อยที่สุดคือร้อยละ 10 และไม่มีแจก(ร้อยละ 0) คิดเป็นร้อยละ 0

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้านเอกสารแจก

ผู้บริหารฯ เห็นสอดคล้องกับนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ว่าควรแจกนักเรียน-นักศึกษาให้ได้มากที่สุดเท่าที่แจกได้ แต่มีแนวโน้มที่จะแจกให้ครบทุกคน (100 %) แต่คุณภาพกระดาษหรือระบบการพิมพ์อาจจะน้อยกว่าเอกสารที่แจกให้กับผู้เข้าชมที่เสียค่าธรรมเนียมเข้าชม นอกจากนี้ควรมีรูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสำหรับนักเรียน-นักศึกษาแต่ละระดับ ควรจะมีการแจกตามห้องจัดแสดงในแต่ละหัวข้อเรื่อง แต่จะต้องมีวิธีการควบคุมการแจกที่ดีเพื่อให้คนที่ต้องการจริงๆ ได้รับ

ส่วนย่อยที่ 8 ด้านคู่มือนำชม

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการคู่มือนำชมที่ขายราคาย่อมเยาของครู-อาจารย์

ความต้องการ	\bar{X}	S.D.
ความต้องการคู่มือนำชมที่ขายราคาย่อมเยา	3.33	1.64

จากตารางที่ 29 พบว่าครู-อาจารย์ต้องการคู่มือนำชมที่ขายราคาย่อมเยาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.33

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่แสดงความเห็น ต่อการมีคู่มือขายในราคาย่อมเยา

คู่มือ	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
ควรมีคู่มือนำชมที่ขายราคาย่อมเยา	ควร	43	100.00
	ไม่ควร	0	0

จากตารางที่ 30 พบว่าผู้บริหารและนักวิชาการของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เห็นว่าควรมีคู่มือนำชมขายในราคาย่อมเยามากที่สุด 100 เปอร์เซ็นต์

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้านคู่มือนำชม

ผู้บริหารเห็นสอดคล้องกับนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ควรมีกรจัด ทำ และมีขายทุกพิพิธภัณฑ วิธีการที่จะทำให้ได้ราคาย่อมเยา โดยการจัดพิมพ์เนื้อหาสาระให้ครบถ้วนถูกต้อง ไม่ต้องเน้นคุณภาพของระบบการพิมพ์และกระดาษที่ใช้มากนัก

ส่วนย่อยที่ 9 ด้านส่งเสริมการศึกษาและการบริการ

ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละ สภาพการทั่วไป ตามความเห็นของครู-อาจารย์

สภาพ	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ห้องสมุด	มี	83	36.40
	ไม่มี	145	63.60
2. ห้องเรียน ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ	มี	59	25.88
	ไม่มี	169	74.12
3. ห้องค้นคว้าสืบค้นข้อมูล ในลักษณะฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์	มี	87	38.16
	ไม่มี	141	61.84
4. ห้องโถง (ห้องล้อมบี้)	มี	111	48.68
	ไม่มี	117	51.32
5. แผนผังห้องจัดแสดง/ป้ายบอกทิศทาง/บอกห้องจัดแสดง	มี	202	88.60
	ไม่มี	26	11.40
6. ร้านกาแฟและเครื่องดื่ม	มี	63	27.63
	ไม่มี	165	72.37
7. ร้านขายของที่ระลึกและหนังสือ	มี	136	59.65
	ไม่มี	92	40.35
8. เคาน์เตอร์ฝากของ	มี	154	67.54
	ไม่มี	74	32.46

ตารางที่ 31 (ต่อ)

สภาพ	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
9. ผู้แสดงความคิดเห็น	มี	159	69.74
	ไม่มี	69	30.26
10. ที่นั่งพักผ่อน	มี	201	88.16
	ไม่มี	27	11.84

จากตารางที่ 31 พบว่าครู-อาจารย์มีความเห็นว่า แผนผังห้องจัดแสดง/ป้ายบอกทางมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.60 รองลงมาคือด้านการมีที่นั่งพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 88.16 ส่วนสภาพที่ไม่มีมากที่สุดคือห้องเรียนห้องทดลอง คิดเป็นร้อยละ 74.12

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละความต้องการทั่วไป ของครู-อาจารย์ และความเห็นของนักวิชาการ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

ความต้องการ	ครู-อาจารย์		พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	
		% / n		% / n
1. ห้องสมุด	ต้องการ	91.23 / 208	ควรมี	100 / 43
	ไม่ต้องการ	8.77 / 20	ไม่ควรมี	0 / 0
2. ห้องเรียน ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ	ต้องการ	80.26 / 183	ควรมี	83.72 / 36
	ไม่ต้องการ	19.74 / 45	ไม่ควรมี	11.63 / 5
			ไม่ตอบ	4.65 / 2
3. ห้องค้นคว้าสืบค้นข้อมูล ในลักษณะฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ	ต้องการ	97.37 / 222	ควรมี	97.67 / 42
	ไม่ต้องการ	2.63 / 6	ไม่ควรมี	2.33 / 1

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ความต้องการ	ครู-อาจารย์		พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	
		% / n		% / n
4. ห้องโถง (ห้องล็อบบี้)				
ต้องการ	79.39 / 181	ควรมี	88.37 / 38	
ไม่ต้องการ	20.61 / 47	ไม่ควรมี	11.63 / 5	
5. แผนผังห้องจัดแสดง/ป้ายบอกทิศทาง/บอกห้องจัดแสดง				
ต้องการ	97.37 / 222	ควรมี	100 / 43	
ไม่ต้องการ	2.63 / 6	ไม่ควรมี	0 / 0	
6. ร้านกาแฟและเครื่องดื่ม				
ต้องการ	68.42 / 156	ควรมี	93.02 / 40	
ไม่ต้องการ	31.58 / 72	ไม่ควรมี	4.65 / 2	
		ไม่ตอบ	2.33 / 1	
7. ร้านขายของที่ระลึกและหนังสือ				
ต้องการ	82.46 / 188	ควรมี	100 / 43	
ไม่ต้องการ	17.54 / 40	ไม่ควรมี	0 / 0	
8. เคาน์เตอร์ฝากของ				
ต้องการ	55.88 / 133	ควรมี	95.35 / 41	
ไม่ต้องการ	44.12 / 105	ไม่ควรมี	4.65 / 2	
9. ตู้แสดงความคิดเห็น				
ต้องการ	88.60 / 202	ควรมี	100 / 43	
ไม่ต้องการ	11.40 / 26	ไม่ควรมี	0 / 0	
10. ที่นั่งพักผ่อน				
ต้องการ	97.37 / 222	ควรมี	100 / 43	
ไม่ต้องการ	2.63 / 6	ไม่ควรมี	0 / 0	

จากตารางที่ 32 พบว่าครู-อาจารย์มีความต้องการในด้านแผนผังห้องจัดแสดง/ป้ายบอกทาง ด้านห้องค้นคว้าสืบค้นข้อมูล ในลักษณะฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ และด้านที่นั่งพักผ่อนมากที่สุด

คิดเป็นร้อยละ 97.37 รองลงมาคือด้านการมีห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 91.23 ส่วนด้านที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือด้านแคว้นเตอร์ฝากของ คิดเป็นร้อยละ 55.88

ส่วนนักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เห็นว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านห้องสมุด ด้านแผนผังห้องจัดแสดง/ป้ายบอกทิศทาง/บอกห้องจัดแสดง ด้านร้านขายของที่ระลึก ด้านตู้แสดงความคิดเห็น และด้านที่นั่งพักผ่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือห้องค้นคว้าสืบค้นข้อมูล ในลักษณะฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 97.67 ส่วนด้านที่ควรมีน้อยที่สุดคือด้านห้องเรียน ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 83.72

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้านส่งเสริมการศึกษาและการบริการ

ด้านส่งเสริมการศึกษา

ในด้านส่งเสริมการศึกษานี้ ผู้บริหารฯเห็นสอดคล้องกับครู-อาจารย์และนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติว่า ควรมีและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพิพิธภัณฑ์ทุกแห่ง ยกเว้นห้องเรียน ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเล็กๆ อาจจะไม่ต้องมี ส่วนวิธีการดำเนินงานควรจะรวมห้องที่มีลักษณะงานคล้ายกันให้อยู่ในห้องเดียวกันหรือใกล้ชิดติดกัน เช่น ห้องสมุด ห้องค้นคว้าสืบค้นข้อมูลในลักษณะฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ และห้องเรียน ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ เช่นห้องปั้นหม้อ ห้องทอผ้า ห้องวาดรูป ห้องเหล่านี้ควรจัดอยู่ในส่วนส่งเสริมการศึกษา และมีเจ้าหน้าที่บริการการศึกษาคอยอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำ

ด้านบริการ

ส่วนบริการนี้ผู้บริหารฯ เห็นสอดคล้องกับครู-อาจารย์และนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติว่า ต้องมีและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพิพิธภัณฑ์ทุกแห่ง อาจจะรวมร้านกาแฟและเครื่องดื่มเข้ากับที่นั่งพักผ่อนและหรือร้านขายของที่ระลึกพร้อมกับตู้แสดงความคิดเห็นอยู่ใกล้ๆ ในส่วนแผนผังห้องจัดแสดง ป้ายบอกทิศทาง บอกห้องจัดแสดงที่จะต้องมีแล้ว ควรจะต้องมีการทำลูกศรหรือเส้นทางเดินชมนิทรรศการที่ถูกต้อง ตามลำดับเนื้อหาการจัดนิทรรศการแต่ละเรื่อง

ส่วนย่อยที่ 10 ด้านปัญหาในการเข้าชม

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของการเข้าชมทั่วไป ตามความเห็น
ของครู-อาจารย์

ปัญหา	\bar{X}	S.D.
1. ห้องสุขา	2.82	1.51
2. สถานที่จอดรถ	2.80	1.72
3. ความร้อนของห้องจัดแสดง	2.67	1.55
4. โทรศัพท์	2.52	1.49
5. ร้านอาหาร	2.18	1.51
6. กลิ่นเหม็นอับ	2.11	1.30
7. เจ้าหน้าที่ประจำห้อง	2.02	1.58
8. สิ่งก่อสร้าง	1.80	1.34
9. ยามรักษาการณ์	1.76	1.30
10. คนงาน คนสวน	1.60	1.44

จากตารางที่ 33 พบว่าของครู-อาจารย์มีปัญหาในระดับปานกลาง 4 ปัญหา คือ ห้องสุขา สถานที่จอดรถ ความร้อนของห้องจัดแสดง และโทรศัพท์ ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยมี 6 ปัญหา

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้านปัญหาในการเข้าชม

ผู้บริหารฯ เห็นสอดคล้องกับครู-อาจารย์และนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ต้องมีการปรับปรุงในบางส่วน แต่ต้องเป็นไปตามสภาวะเศรษฐกิจและงบประมาณของประเทศ

ส่วนที่ 4 ภายหลังจากจบจากการเข้าชม

ส่วนย่อยที่ 1 สภาพการณ์ทั่วไปภายหลังจากจบจากการเข้าชม

ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละ สภาพการณ์ของครูภายหลังจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

สภาพ	สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
1. การสอนทบทวนเนื้อหาของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพิ่มเติมอีก			
	สอน	189	82.89
	ไม่ได้สอน	39	17.11
2. การนำสื่อของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติมาใช้			
	ได้นำมาใช้	159	69.74
	ไม่ได้นำมาใช้	69	30.26
3. การประเมินผลหลักสูตรการไปชม			
	ประเมิน	165	72.37
	ไม่ได้ประเมิน	63	27.63
4. การรายงานผลการประเมินให้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ทราบ			
	รายงาน	84	36.84
	ไม่ได้รายงาน	144	63.16

จากตารางที่ 34 พบว่าครู-อาจารย์มีสภาพการณ์ภายหลังจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ โดยมีการสอนทบทวนเนื้อหาของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 82.89 มีการนำสื่อของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ มาใช้ คิดเป็นร้อยละ 69.74 มีการประเมินผลหลักสูตรการไปชม คิดเป็นร้อยละ 72.37 และมีการรายงานผลการประเมินให้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติทราบ คิดเป็นร้อยละ 36.84

ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน-นักศึกษาตามจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้าน ของครู-อาจารย์

พฤติกรรม	\bar{x}	S.D.
1. ด้านคุณค่า ความงาม ความประทับใจ ของวัตถุที่จัดแสดง (ด้านจิตพิสัย)	3.60	0.77
2. ด้านความรู้ ความเข้าใจ ของวัตถุและเนื้อหาที่จัดแสดง (ด้านพุทธิพิสัย)	3.45	0.97
3. ด้านทักษะการใช้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในการศึกษา (ด้านทักษะพิสัย)	3.30	0.95

จากตารางที่ 35 พบว่าผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน-นักศึกษา อยู่ในระดับมากหนึ่งด้าน คือ ด้านคุณค่า ความงาม ความประทับใจของวัตถุที่จัดแสดง (ด้านจิตพิสัย) คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.60 ส่วนด้านความรู้ ความเข้าใจ ของวัตถุและเนื้อหาที่จัดแสดง (ด้านพุทธิพิสัย) อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.45 และด้านทักษะการใช้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในการศึกษา (ด้านทักษะพิสัย) อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.30

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สภาพการณ์ทั่วไปหลังการเข้าชม

ผู้บริหารฯเห็นสอดคล้องกับครู-อาจารย์และนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติว่า ครู-อาจารย์ควรจะต้องมีการสอนเพิ่มทบทวนเนื้อหาของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเพิ่มเติมอีก

ในด้านการใช้สื่อของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินั้น ผู้บริหารเห็นว่าครู-อาจารย์ควรจะต้องจัดหาสื่อต่างๆ ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติมีไปใช้ประกอบการสอน บางอย่างอาจจะต้องซื้อ บางอย่างอาจจะขอยืม สื่อเหล่านี้ เช่น โปสเตอร์ โปสการ์ด ของที่ระลึกหรือของจำลอง สไลด์ วิดิทัศน์ เป็นต้น

ในด้านการประเมินผลการไปชมนั้น ผู้บริหารเห็นว่าครู-อาจารย์ควรจะต้องประเมินผล และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอยากจะทราบผลการประเมินนั้นด้วย แต่จากสภาพการณ์ตามที่ได้สำรวจมา ครู-อาจารย์รายงานผลการประเมินให้พิพิธภัณฑสถานชาติน้อย วิธีการที่จะทำให้ทราบผลการประเมินการเข้าชมนี้ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจะต้องออกแบบให้มีการส่งคืนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เช่น วิธีการดังที่ได้กล่าวมาแล้วในการประเมินผลหลังการเข้าชม โดยการให้คำ

เฉลยแก่ครู-อาจารย์แล้วปิดแสดมปีให้ส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ หรือวิธีการให้มีจำนวนข้อน้อยๆ สามารถทำเสร็จภายในเวลาอันสั้นภายหลังการเข้าชมเสร็จ แต่แบบประเมินแบบนี้จะต้องมีหลายชุด เพื่อข้อคำถามจะได้ครบทุกด้านตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ส่วนย่อยที่ 2 ความต้องการทั่วไปภายหลังกลับจากการเข้าชม

ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละความต้องการของครู-อาจารย์ภายหลังกลับจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติและความเห็นของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

ความต้องการ	ครู-อาจารย์		พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	
	มี	% / n	มี	% / n
1. กิจกรรมทางวิชาการ หรือสัปดาห์วิชาการ				
มี	91.23	/208	ควรมี	100 / 43
ไม่มี	8.77	/20	ไม่ควรมี	0 / 0
2. การฝึกอบรม หรือค่ายเยาวชน				
มี	91.23	/208	ควรมี	88.37 / 38
ไม่มี	8.77	/20	ไม่ควรมี	11.63 / 5
3. การจัดประกวดและแข่งขัน				
มี	82.02	/187	ควรมี	85.71 / 36
ไม่มี	17.98	/41	ไม่ควรมี	9.52 / 4
			ไม่ตอบ	4.76 / 2
4. สโมสรพิพิธภัณฑ์ หรือชมรมพิพิธภัณฑ์ หรือสมาชิกพิพิธภัณฑ์				
มี	86.84	/198	ควรมี	97.67 / 42
ไม่มี	13.16	/30	ไม่ควรมี	2.33 / 1
5. ปรับปรุงห้องจัดนิทรรศการให้ใหม่น่าสนใจอยู่เสมอ				
มี	97.81	/223	ควรมี	97.67 / 42
ไม่มี	2.19	/5	ไม่ควรมี	2.33 / 1

จากตารางที่ 36 พบว่าครูมีความต้องการให้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ปรับปรุงห้องจัดแสดงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.81 รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมทางวิชาการ หรือสัปดาห์

วิชาการและการฝึกอบรมหรือค่ายเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 91.23 ส่วนด้านที่ครูมีความต้องการน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดประกวดและแข่งขัน คิดเป็นร้อยละ 82.02 รองลงมาคือ การมีสโมสรพิพิธภัณฑน์ หรือชมรมพิพิธภัณฑน์ หรือสมาชิกพิพิธภัณฑน์ คิดเป็นร้อยละ 86.84

ส่วนนักวิชาการของพิพิธภัณฑน์สถานแห่งชาติ เห็นว่าควรมีการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือสโมสรพิพิธภัณฑน์ หรือชมรมพิพิธภัณฑน์ หรือสมาชิกพิพิธภัณฑน์ และปรับปรุงห้องจัดนิทรรศการให้ใหม่น่าสนใจอยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 97.67 ส่วนการดำเนินงานที่ควรทำน้อยที่สุดคือการจัดประกวดและแข่งขัน คิดเป็นร้อยละ 85.71

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความต้องการทั่วไปภายหลังจากกลับจากการเข้าชม

ด้านกิจกรรมทางวิชาการ หรือสัปดาห์วิชาการ

ผู้บริหารฯมีความเห็นสอดคล้องกับนักวิชาการพิพิธภัณฑน์สถานแห่งชาติและต้องตามความต้องการของครู-อาจารย์ ควรมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ หรือสัปดาห์วิชาการ เช่น การจัดนิทรรศการชั่วคราว การบรรยาย สัมมนา ฯลฯ การจัดกิจกรรมเหล่านี้ควรมีทั้งความถี่และปริมาณที่เหมาะสมในแต่ละปี เช่น นิทรรศการชั่วคราวควรจัดปีละ ประมาณ 3 เรื่อง การบรรยายควรจัดเดือนละครั้ง การสัมมนาตามแต่วาระและโอกาส

ด้านการฝึกอบรมหรือค่ายเยาวชน

ผู้บริหารฯมีความเห็นสอดคล้องกับนักวิชาการพิพิธภัณฑน์สถานแห่งชาติและต้องตามความต้องการของครู-อาจารย์ ควรมีการฝึกอบรมหรือค่ายเยาวชน ควรจัดในช่วงปิดเทอม เรื่องที่จัดควรเกี่ยวข้องกับวัตถุที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑน์สถานแห่งชาตินั้นๆ ถ้าเป็นการเข้าค่ายที่ต้องมีการพักค้างคืนควรร่วมมือกับอุทยานประวัติศาสตร์ ในการใช้ที่พัก ค่าใช้จ่ายในการอบรม ผู้เข้าร่วมควรจะได้เสียค่าใช้จ่ายบ้างตามความเหมาะสม นอกจากนี้ควรมีการจัดอบรมครู-อาจารย์ด้วย ในการจัดอบรมนี้ผู้จัดคือพิพิธภัณฑน์สถานแห่งชาติ ควรมีการสอบถามความต้องการของผู้อบรมก่อนที่จะจัด บางครั้งครู-อาจารย์อาจจะไม่ต้องการการอบรมความรู้ แต่อาจจะต้องการการแนะนำหรือการนิเทศก์การใช้พิพิธภัณฑน์ในการศึกษา เป็นต้น

ด้านการจัดประกวดและแข่งขัน

ผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้องกับนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติและต้องตามความต้องการของครู-อาจารย์ ควรมีการจัดประกวดและแข่งขัน สิ่งที่จัดประกวดและแข่งขันควรต้องสัมพันธ์กับวัตถุที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาตินั้นๆ

ด้านสโมสรพิพิธภัณฑ์ หรือชมรมพิพิธภัณฑ์ หรือสมาชิกพิพิธภัณฑ์

ผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้องกับนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติและต้องตามความต้องการของครู-อาจารย์ ควรมีสโมสรพิพิธภัณฑ์ หรือชมรมพิพิธภัณฑ์ หรือสมาชิกพิพิธภัณฑ์ ควรจะมีการดำเนินงานอย่างยิ่ง โดยให้ถือเป็นบทบาทหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ที่มีต่อสังคมหรือต่อชุมชนในบริเวณใกล้เคียง ในลักษณะความร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้มีการจัดการดำเนินงานเป็นองค์กรที่บริหารงานกันเอง โดยมีพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเป็นที่ปรึกษาหรือร่วมเป็นกรรมการ องค์กรนี้ให้มีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาตินั้นๆ เช่นการนำชมในกรณีที่เจ้าหน้าที่นำชมมีไม่เพียงพอ

ด้านการปรับปรุงห้องจัดนิทรรศการให้ใหม่ น่าสนใจอยู่เสมอ

ผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้องกับนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติและต้องตามความต้องการของครู-อาจารย์ ควรมีการปรับปรุงห้องจัดนิทรรศการให้ใหม่ น่าสนใจอยู่เสมอ ด้านนิทรรศการนี้ควรจะมีการปรับปรุงทุกๆ 5 ปี โดยการจัดเป็นโครงการปรับปรุงการจัดแสดงประจำปี ถ้างบประมาณของทางราชการไม่เพียงพอ อาจจะหาการสนับสนุนบริษัท ห้างร้าน เอกชน ทั่วไป

ส่วนย่อยที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดด้านพุทธิพิสัย

คำถาม

ถ้าต้องการให้การวัดผลการศึกษาของนักเรียน-นักศึกษาที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บรรลุจุดประสงค์การศึกษาในระดับมากที่สุด นักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เห็นว่าควรจะมีวิธีการการดำเนินงานในด้านความรู้ความเข้าใจ ของวัตถุและเนื้อหาที่จัดแสดง (ด้านพุทธิพิสัย) อย่างไร

ตารางที่ 37 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่
นำชม เจ้าหน้าที่บริการ และบุคลากรอื่นๆ เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. ต้องผ่านการฝึกอบรมการนำชม และต้องมีทักษะการนำชม	4
2. มีความสามารถในการสื่อสารกับผู้เข้าชมได้เป็นอย่างดี	2
3. ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่อยู่ในห้องจัดแสดง รวมทั้งความรู้ที่ เกี่ยวข้องในด้านอื่นๆ	2
4. ใช้วิธีการนำชมให้เหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เข้าชม แบ่งเนื้อหาสาระ ความยาก-ง่ายไปตามระดับชั้นเรียน	2
5. พนักงานประจำห้องควรตอบคำถามหรือนำชมห้องที่ตนเองประจำได้	2
6. ชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้เข้าชมได้	1
7. ต้องพยายามโน้มน้าวความสนใจของนักเรียน-นักศึกษาให้มีสมาธิในการชม	1
8. ต้องร่วมมือและประสานงานกับครู	1

ตารางที่ 38 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับเนื้อหา
สาระ เรื่องราวที่จัดแสดง เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. การใช้ภาษาควรให้น่าอ่าน สั้น กระชับรัด เข้าใจง่าย ได้ใจความ ไม่ซับซ้อน หรือมากเกินไป จนผู้เข้าชมเบื่อ	5
2. ในแต่ละห้องหรือแต่ละหัวข้อเรื่องที่จัดแสดง ควรมีรายละเอียดหรือคำบรรยายสรุป ภาพรวมของห้องหรือในหัวข้อเรื่องนั้นๆ	5
3. ศัพท์เฉพาะหรือภาษาถิ่น ควรมีคำอธิบายเพิ่มเติม	3
4. ให้มีการทดสอบความรู้ ความเข้าใจด้วยวิธีการต่างๆ	3
5. เนื้อหาที่จัดแสดง ต้องถูกต้อง ชัดเจน	3
6. ควรจัดทำคำอธิบายแบบสารานุกรมสำหรับเยาวชน คือ	
6.1 ตัวอักษรตัวใหญ่ เนื้อหาน้อย สำหรับเด็ก	1
6.2 ตัวอักษรตัวปานกลาง เนื้อหาค่อนข้างละเอียด สำหรับเด็กโต	
6.3 ตัวอักษรตัวเล็ก เนื้อหาละเอียด สำหรับผู้สนใจทั่วไป	

ตารางที่ 39 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับสถานศึกษา
ครู-อาจารย์ และนักเรียน-นักศึกษา เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. ให้สถานศึกษากำหนดเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ในรายวิชาต่างๆ	8
2. สถานศึกษา ควรร่วมมือกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ในการจัดทำหลักสูตร	2
3. ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ มีความเข้าใจในวัตถุและเนื้อหาที่จัดแสดงให้มาก	2
4. ควรมีการจัดแสดงหรือห้องจัดแสดงสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาของท้องถิ่น	1
5. ควรมีการแบ่งกลุ่มผู้เข้าชมให้อยู่ในระดับเดียวกัน เช่น อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการสื่อสารและการนำชม	1
6. นักเรียน-นักศึกษาต้องเข้าชมบ่อยๆ	1
7. นักเรียน-นักศึกษาต้องมีเวลาที่เพียงพอและเหมาะสมในการชมแต่ละเรื่อง	1
8. นักเรียน-นักศึกษาต้องมีสมาธิในการชม	1
9. ครู-อาจารย์ควรให้คำชี้แนะแนวทางในการเรียนกับพิพิธภัณฑสถานแก่นักเรียน	1

ตารางที่ 40 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับสื่อ
เทคโนโลยี และวิธีการ เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. ใช้สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการนำเสนอประกอบการ จัดแสดง	5
2. ควรเพิ่มสื่อประกอบการจัดแสดง	2
3. ใช้เทคนิควิธีการที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย	2
4. ควรมีภาพประกอบแสดงวิธีการใช้ การทำงาน ของวัตถุที่จัดแสดง	1
5. มีคู่มือนำชมแต่ละห้อง หรือนิทรรศการแต่ละเรื่อง	1
6. ควรมีการเปรียบเทียบวัตถุจากแต่ละแห่งประกอบการจัดแสดง	1
7. ควรจัดเนื้อหาและข้อมูลต่างๆ บรรจุไว้ในซีดี-รอม หรือคอมพิวเตอร์ เพื่อการสืบค้น หรือเพื่อจำหน่าย	1
8. มีเอกสารสำหรับแจก	1

ตารางที่ 41 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านอื่นๆ เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. ให้มีห้องสมุด	1
2. ให้มีการจัดห้องเรียน	1
3. เพิ่มการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การแสดงละคร การเล่าเรื่อง การสาธิต ฯลฯ	1

ส่วนย่อยที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดด้านจิตพิสัย

คำถาม

ถ้าต้องการให้การวัดผลการศึกษานักเรียน-นักศึกษาที่เข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บรรลุจุดประสงค์การศึกษาในระดับมากที่สุด นักวิชาการของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เห็นว่าควรจะมีวิธีการดำเนินงานในด้านการเห็นคุณค่า ความงาม ความประทับใจ ของวัตถุและเนื้อหาที่จัดแสดง (ด้านจิตพิสัย) อย่างไร

ตารางที่ 42 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่นำชม เจ้าหน้าที่บริการ และบุคลากรอื่นๆ ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. พยายามให้ความรู้ ความเข้าใจ ความสำคัญ ของวัตถุหรือเรื่องราวที่จัดแสดงให้มาก ผู้เข้าชมจะเห็นถึงคุณค่าเอง	2
2. เชื่อมโยงความรู้หรือเรื่องราวให้ใกล้ตัวผู้เข้าชมให้มากที่สุด เพื่อผู้ชมจะเกิดความ รู้สึกร่วม และเข้าใจในสิ่งที่นำเสนอ	1
3. ต้องมีความรู้ความเข้าใจในศิลปะเพียงพอที่จะถ่ายทอดให้ผู้เข้าชมเข้าถึงศิลปะได้	1

ตารางที่ 43 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดแสดง เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. ควบคุมแสงสว่างให้เหมาะสม เพื่อให้วัตถุโดดเด่น สะดุดตา	7
2. คัดเลือกวัตถุที่จะจัดแสดงให้ได้ชิ้นที่สมบูรณ์ สวยงาม มีลักษณะเด่น หายาก มีชื่อเสียง มีคุณค่า	6
3. ใช้สื่อทางภาพเคลื่อนไหว เช่น วิดิทัศน์ ภาพยนตร์ หรือภาพจากคอมพิวเตอร์ ภาพสไลด์ แสง สี เสียง ประกอบการจัดแสดง	6
3. พัฒนารูปแบบ ปรับปรุง สับเปลี่ยน การจัดแสดงให้น่าสนใจอยู่เสมอ	4
4. อาคารสถานที่และห้องจัดแสดง มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ภูมิทัศน์สวยงาม	4
5 วัตถุ ห้อง แสง สี การตกแต่งภายใน ต้องกลมกลืนและสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน	3
6. ใช้หลักการจัดวางวัตถุให้ดูโดดเด่น	2
7. เพิ่มงบประมาณในการจัดแสดงให้มากขึ้น	2
8. จัดแสดงวัตถุให้น้อยขึ้นเพื่อให้วัตถุโดดเด่น สะดุดตา	1
9. การจัดแสดงเน้นวัตถุเป็นหลัก บรรยากาศเป็นรอง	1
10. ควรมีเสียงเพลงหรือดนตรีคลอเบาๆ ตลอดทุกห้องจัดแสดง	1
11. มีการจัดแสดงภาพสมบูรณ์หรือภาพลายเส้นประกอบ ในกรณีที่วัตถุที่จัดแสดง ไม่สมบูรณ์ หรือมีภาพสถานที่จริงหรือหุ่นจำลอง	1
12. ลดคำบรรยายที่เป็นตัวหนังสือ (Text) ให้น้อยลง และเพิ่มสื่ออื่นๆ ให้มากขึ้น	
13. พยายามจัดแสดงให้ผู้เข้าชมสามารถใช้ประสาทสัมผัสทั้งหมดรับให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้	1
14. พยายามคัดเลือกวัตถุที่จะจัดแสดงให้ได้ชิ้นที่สมบูรณ์ สวยงาม มีลักษณะเด่น หายาก มีคุณค่า มีชื่อเสียง ฯลฯ	1
15. การนำเสนอควรชี้ให้เห็นถึงประโยชน์การใช้สอย และคุณค่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	1
16. มีความประณีตในการจัดแสดงที่ต้องใช้เทคนิคมากๆ	1
17. ห้องจัดแสดงควรมีการระบายอากาศที่ดี ไม่ร้อนอบอ้าว	1
18. จัดแสดงให้เข้าใจ	1

ตารางที่ 43 (ต่อ)

19. จัดแสดงให้มีบรรยากาศเก่าๆ แบบสมัยโบราณ	1
20. จัดแสดงให้เห็นความหลากหลายของวัตถุ	1
21. มีสิ่งอำนวยความสะดวก และมีการบริการที่ดี	

ส่วนย่อยที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดด้านทักษะพิสัย

คำถาม

ถ้าต้องการให้การวัดผลการศึกษาของนักเรียน-นักศึกษาที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ บรรลุจุดประสงค์การศึกษาในระดับมากที่สุด นักวิชาการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เห็นว่าควรจะมีวิธีการดำเนินงานให้นักเรียน-นักศึกษา ศึกษาค้นคว้ากับวัตถุและเนื้อหาที่จัดแสดง (ด้านทักษะพิสัย) ด้วยตนเองได้อย่างไร

ตารางที่ 44 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกี่ยวกับสถานศึกษา เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. สถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตร ให้มีเนื้อหาเรื่องราวที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อยู่ในวิชาใดวิชาหนึ่ง และในแผนการสอนต้องระบุให้นักเรียน-นักศึกษา ได้เข้าไปศึกษา ค้นคว้า ทำรายงาน หรือทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์	6
2. สถานศึกษาต้องปลูกฝังให้เด็กเห็นความสำคัญของพิพิธภัณฑ์ต่อการศึกษา.....	2

ตารางที่ 45 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดห้อง สนับสนุนการศึกษา และเสริมห้องจัดแสดง เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. ควรมีห้องปฏิบัติการ มีการทดลอง ทดสอบ สาธิต เปรียบเทียบ ฯลฯ ในลักษณะ ที่ผู้เข้าชมสามารถปฏิบัติการได้ด้วยตนเอง	5
2. ควรจัดให้มีห้องสมุด ห้องค้นคว้า สามารถสืบค้นฐานข้อมูลได้	4

ตารางที่ 46 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับการ
จัดกิจกรรม เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. ต้องมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อเชิญชวนและจูงใจให้นักเรียน- นักศึกษาเข้ามาชม และใช้บริการบ่อยๆ	8
2. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติควรเป็นแหล่งประสานงานและหรือดำเนินการ การจัด กิจกรรมทางวัฒนธรรม กับหน่วยงานและสถานศึกษาต่างๆ (ศูนย์กลางการจัด กิจกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชน)	2
3. เปิดโอกาสให้นักเรียน-นักศึกษาเข้ามาทำกิจกรรม ได้โดยไม่ควรมีข้อห้ามมากนัก	1
4. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติควรมีทรัพยากรในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ เช่น อาคารสถานที่ ห้องประชุม/ห้องบรรยาย วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร และงบประมาณ	1
5. ควรมีการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเสริม เช่น การแสดงดนตรี ละคร หรือการละเล่นอื่นๆ ตามวาระโอกาสในเทศกาลต่างๆ ของชุมชน	1
6. จัดกิจกรรมส่งเสริมผู้ประกอบการที่ผลิตสิ่งของประเภทเดียวกับที่จัดแสดงใน พิพิธภัณฑสถาน เช่น การอบรมการสร้างภาพลายรดน้ำ การอบรมการอนุรักษ์วัตถุประเภท ต่างๆ เป็นต้น	1

ตารางที่ 47 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับกับเจ้าหน้าที่
ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติควรจัดเจ้าหน้าที่ไปแนะนำการใช้ประโยชน์จากพิพิธภัณฑ (จัดเจ้าหน้าที่ในเทศกพิพิธภัณฑสถานแก่ครู-อาจารย์และนักเรียน-นักศึกษา)	6
2. เจ้าหน้าที่ในส่วนบริการการศึกษาต้องมีบุคลิกเป็นกันเอง ยินดีกับการให้บริการ	1

ตารางที่ 48 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับกับการอบรม
ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. อบรมทั่วไป	2
2. อบรมเด็กและเยาวชน	1
3. อบรมครู-อาจารย์	1
4. อบรมบุคคลทั่วไป	1
5. อบรมเจ้าหน้าที่	1

ตารางที่ 49 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับกับนโยบาย
ของรัฐกับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. ให้ความสำคัญกับพิพิธภัณฑสถาน เช่น งบประมาณ	1
2. มีนโยบายส่งเสริมกิจการพิพิธภัณฑสถาน	1

ตารางที่ 50 จำนวนประเด็นคำตอบของนักวิชาการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เกี่ยวกับกับการ
ดำเนินงานทั่วไป ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรียงตามจำนวน ดังนี้

ประเด็น	จำนวน
1. จัดทำหนังสือหรือจดหมายข่าวแนะนำข้อมูลข่าวสาร ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ให้สถานศึกษาทราบ	1
2. จัดให้มีป้ายประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และกิจกรรมต่างๆ ของพิพิธภัณฑสถาน	1
3. พัฒนาตัวเองเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน	1
4. จัดทัศนศึกษา	1
5. หาวิธีจูงใจให้นักเรียน-นักศึกษาเข้าชมด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่ถูกครูบังคับมา....	1